

Obsah

1	Úvod	1
2	Trojfázové obvody	3
2.1	Mnohofázové soustavy - základní pojmy a vztahy	3
2.1.1	Trojfázová soustava	3
2.1.1.1	Matematické vyjádření veličin souměrné trojfázové soustavy	4
2.1.1.2	Spojování trojfázových zdrojů	5
2.1.2	Šestifázová soustava	8
2.1.3	Dvojfázové soustavy	9
2.2	Výkon trojfázové soustavy v harmonickém ustáleném stavu	9
2.2.1	Spojení spotřebiče do hvězdy (obr.2.2-1)	9
2.2.2	Spojení spotřebiče do trojúhelníka (obr.2.2-3)	10
2.2.3	Okamžitý výkon trojfázového spotřebiče	10
2.3	Analýza jednodušších trojfázových obvodů v harmonickém ustáleném stavu	14
2.4	Metoda souměrných složek	21
2.4.1	Nesouměrná trojfázová soustava a její souměrné složky	21
2.4.2	Výkon nesouměrné trojfázové soustavy vyjádřený souměrnými složkami	24
2.4.3	Analýza trojfázových obvodů metodou souměrných složek	24
3	Periodické a modulované signály	26
3.1	Úvod	26
3.2	Periodické a jednorázové signály	28
3.2.1	Fourierův rozvoj periodických signálů	28
3.2.2	Amplitudové a fázové spektrum	29
3.2.3	Vliv symetrie signálu na spektrum	30
3.2.4	Efektivní hodnota a výkon periodického signálu	32
3.2.5	Neharmonické zkreslení	33
3.2.6	Exponenciální tvar Fourierovy řady	36
3.2.7	Fourierovy integrály a Fourierova transformace	39
3.2.8	Využití principu superpozice při analýze periodického ustáleného stavu v lineárních obvodech	41
3.2.9	Přibližná Fourierova analýza	44
3.3	Modulované signály	45
3.3.1	Modulace harmonické nosné	45
3.3.1.1	Amplitudová modulace harmonické nosné	46
3.3.1.2	Speciální druhy amplitudové modulace	49
3.3.1.3	Fázová modulace	49
3.3.1.4	Kmitočtová modulace	51
3.3.2	Modulace pulsní řady	53
4	Lineární dvojbrany	56
4.1	Klasifikace dvojbranů	56
4.2	Rovnice dvojbranů	58
4.2.1	Admitanční rovnice dvojbranu	58
4.2.2	Impedanční rovnice dvojbranu	60
4.2.3	Hybridní (sériově paralelní) rovnice dvojbranu	63
4.2.4	Hybridní paralelně sériově rovnice dvojbranu	64
4.2.5	Postupné kaskádní rovnice dvojbranu	64
4.2.6	Zpětné kaskádní rovnice	67
4.2.7	Vzájemné vztahy mezi maticemi dvojbranu	67
4.3	Náhradní schémata dvojbranů	68
4.4	Spojování dvojbranů	70

4.4.1	Paralelní spojení	70
4.4.2	Sériové spojení	71
4.4.3	Sériově paralelní a paralelně sériové spojení	72
4.4.4	Kaskádní spojení	73
4.5	Některé speciální dvojbrany	75
4.5.1	Řízené zdroje	75
4.5.2	Ideální operační zesilovač	77
4.5.3	Ideální transformátor	78
4.5.4	Gyrátor	81
4.5.5	Negativní impedanční konvertor	82
4.6	Imitanci funkce dvojbranu	83
4.6.1	Vstupní impedance	83
4.6.2	Výstupní impedance	84
4.6.3	Význam obrazových impedancí a charakteristické impedance	85
4.7	Přenosové funkce dvojbranu	87
4.8	Kmitočtové charakteristiky dvojbranu	88
4.8.1	Modulová charakteristika	88
4.8.2	Fázová (argumentová) charakteristika	89
4.8.3	Hodograf	89
4.8.4	Nulové body a póly obvodových funkcí	92
4.8.5	Výpočet modulu a argumentu obvodové funkce na základě rozložení nulových bodů a pólů	94
4.8.6	Výpočet skupinového zpoždění	95
4.9	Zpětná vazba	96
4.10	Vlnový tvar kaskádních rovnic podélně symetrického recipročního dvojbranu	97
5	Přechodné děje v lineárních obvodech	100
5.1	Úvod	100
5.2	Formulace diferenciálních rovnic obvodu	100
5.3	Řešení diferenciální rovnice obvodu v časové oblasti	103
5.3.1	Základní úvahy	103
5.3.2	Obvody 1. řádu	104
5.3.2.1	Vybíjení kondenzátoru	105
5.3.2.2	Přechodný děj v RL obvodu	106
5.3.2.3	Nabíjení kondenzátoru přes rezistor	107
5.3.2.4	Přechodný děj v obvodu RL napájeném harmonickým napětím	109
5.3.2.5	Napájení obvodu RC periodickým obdélníkovým napětím	110
5.3.3	Obvody 2. řádu	112
5.3.3.1	Přechodný děj v odporově kapacitním děliči	112
5.3.3.2	Přechodný děj v sériovém obvodu RLC	115
5.4	Stavový popis obvodu	120
5.5	Řešení přechodných dějů pomocí Laplaceovy transformace	121
5.5.1	Základní vztahy Laplaceovy transformace	122
5.5.2	Příklady přímé transformace	125
5.5.3	Příklady zpětné transformace	128
5.5.3.1	Inverze pomocí slovníku	128
5.5.3.2	Heavisideovy vzorce	129
5.5.3.3	Numerická inverze Laplaceových obrazů	130
5.5.4	Operátorové charakteristiky obvodových prvků	131
5.5.5	Řešení periodického ustáleného stavu operátorovou metodou	136
5.6	Odezva obvodu na standardní vstupní signály	138
5.6.1	Přechodná a impulsová charakteristika	138
5.6.2	Stabilita lineárního obvodu	141
5.7	Výpočet odezvy obvodu na vstupní signál obecného tvaru	142

5.7.1	Duhamelův (konvoluční) integrál	142
5.7.2	Odezva obvodu na velmi krátký impuls libovolného tvaru	144
6	Ustálené a přechodné děje v nelineárních setrvačných obvodech	146
6.1	Úvod	146
6.1.1	Charakteristiky nelineárních pasivních nesetrvačných prvků	146
6.1.2	Charakteristiky nelineárních řízených zdrojů	150
6.1.3	Charakteristiky nelineárních reaktivních (setrvačných) prvků.	152
6.2	Nelineární obvody 1. řádu	154
6.2.1	Nabíjení kondenzátoru přes nelineární rezistor	156
6.2.2	Jednocestný usměrňovač	160
6.2.3	Obvod se záporným dynamickým odporem	162
6.3	Obvody 2. řádu s nelineárním rezistorem	165
6.3.1	Násobič kmitočtu	165
6.3.2	Generátor harmonických kmitů v ustáleném stavu	166
6.3.3	Nelineární diferenciální rovnice oscilátoru	169
6.3.4	Přibližné grafické řešení nelineární diferenciální rovnice oscilátoru	170
7	Homogenní vedení	171
7.1	Základní pojmy a rovnice	171
7.1.1	Úvodní poznámky	171
7.1.2	Primární parametry vedení	171
7.2	Rovnice homogenního vedení	172
7.2	Homogenní vedení s ustálenými harmonickými proudy	174
7.2.1	Rovnice pro harmonická napětí a proudy a jejich řešení	174
7.2.2	Vlny napětí a proudu	177
7.2.3	Impedance vedení	181
7.2.4	Bezztrátové vedení	185
7.2.5	Smithův diagram	190
7.2.6	Zvláštní případy vedení	192
7.3	Přechodné děje na vedení	195
7.3.1	Operátorové řešení pro nulové počáteční podmínky	195
7.3.2	Bezztrátové vedení zakončené vlnovým odporem	197
7.3.3	Bezztrátové vedení zakončené rezistory	198
7.3.4	Bezztrátové vedení zakončené reaktancí	203
7.3.5	Odrazy na nehomogenitách vedení	205
7.3.6	Nenulové počáteční podmínky	207
7.3.7	Reálná vedení	211
7.4	Příloha: Smithův diagram	217
	DODATEK 1	218
	DODATEK 2	219
D.2.1	Řešení soustavy lineárních rovnic s reálnými koeficienty metodou Gaussovy eliminace	219
D.2.2	Řešení soustavy lineárních rovnic s komplexními koeficienty metodou Gaussovy eliminace	221
D.2.3	Řešení soustavy diferenciálních rovnic v normálním tvaru metodou Rungeho a Kutty 2. řádu	223
D.2.4	Numerická inverze Laplaceových obrazů	224